

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 9. juli 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2009-792-0947
Dok.: RAJ41083
+ bilag

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 871 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. juni 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 871 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Med henvisning til artiklen fra DR Nyheder på DR's hjemmeside den 29. maj 2009 "DF kræver endnu hårdere straffe" bedes ministeren tilsende udvalget Fængselsforbundets undersøgelse. Samtidig bedes ministeren give udvalget sine kommentarer til undersøgelsen og herunder redegøre for, hvad undersøgelsen siger om de enkelte straffes længde.”

Svar:

1. Der vedlægges kopi af Dansk Fængselsforbunds notat ”Fakta om udviklingen i Kriminalforsorgen”, som indeholder forskellige oplysninger om udviklingen i Kriminalforsorgen.

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at det sigter til notatets opgørelse af strafmassen. Det fremgår af notatet, at strafmassen for 2009 er opgjort på baggrund af tal for perioden 1. januar til 30. april 2009 og vægtet i forhold til samme periode i 2008. Dansk Fængselsforbund konkluderer på den baggrund, at der vil blive idømt 5.619 års straf i 2009 mod 4.606 år i 2008.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at Kriminalforsorgen overvåger de mange faktorer, der påvirker belægget og dermed behovet for pladskapacitet. Kriminalforsorgen vurderer på den baggrund løbende den faktiske udvikling i forhold til den prognosticerede, således at pladskapaciteten svarer til belægsudviklingen.

Det kan oplyses, at pladsudnyttelsen i 2009 indtil videre i gennemsnit har været 92,4 pct., hvilket stort set svarer til måltallet for udnyttelsesgraden, der i 2009 er 92,0 pct. Som følge af det fortsat lave belæg af afsonere holder Kriminalforsorgen fortsat en række afsoningspladser midlertidigt lukket.

Kriminalforsorgen anvender bl.a. udviklingen i den idømte strafmasse som et parameter ved beregningen af belægsprognosen, men tager i den forbindelse hensyn til en række faktorer, der spiller afgørende ind for, i hvilket omfang den idømte strafmasse påvirker det aktuelle og det fremtidige belæg af dømte. Det er således af afgørende betydning, at den del af straffen, der allerede er udstået under varetægtsperioden, ikke medregnes, når det forventede kapacitetsbehov vurderes, samt at den del af strafmassen, der afsones i elektronisk fodlænke, trækkes ud af det samle-

de tal. Endvidere skal der tages hensyn til prøveløsladelse, afsoning i behandlingsinstitutioner i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 78 og strafmassens fordeling på idømte straffængder.

Strafmassen er derfor ikke i sig selv en tilstrækkelig præcis indikator for, hvorvidt belægget på kort sigt er stigende eller faldende. Strafmassen er derimod en indikator for, i hvilken retning belægget vil bevæge sig på længere sigt.

Tilgangen af strafmasse har i den forløbne del af 2009 været markant større end i samme periode året før. Det formodes, at den øgede tilgang i 2009 har sammenhæng med de gennemførte straffskærpelser i 2008 og den begyndende afvikling af den ophobning af straffesager, der var en følge af gennemførelsen af reformerne hos politi, anklagemyndighed og domstole.

I Kriminalforsorgens belægsprognose for 2009 er begge disse faktorer indregnet ud fra de informationer, der forelå på tidspunktet for belægsprognosens tilblivelse i august 2008.

Hovedparten af den stigende strafmasse i den forløbne del af 2009 vedrører domme med straffe på et år og derover, og stigningen forventes derfor kun at få en marginal betydning for antallet af indsatte i 2009. Dette skyldes, at hovedparten af strafmassestigningen er fordelt på forholdsvis få dømte, og at afviklingen af den idømte straf vil foregå over flere år. Derved udjævnes belastningen på pladskapaciteten for denne del af stigningen i strafmassen over flere år. Den stigende strafmasse giver således ikke umiddelbart Kriminalforsorgen anledning til at justere prognosen for belægget af afsonere i 2009. Det skal hertil anføres, at det i prognosen for 2009 er nævnt, at påvirkningerne i forbindelse med gennemførelsen af reformerne hos politi, anklagemyndighed og domstole medfører en øget usikkerhed for prognosen for 2009. Det må således antages, at de ekstraordinære merbevillinger til politiet og domstolene, der er udmøntet efter prognosens færdiggørelse, vil skabe en forstærket tilstrømning af domme og strafmasse i sidste halvdel af 2009, hvilket vil påvirke belægget af dømte i opadgående retning allerede fra slutningen af 2009.

I belægsprognosen for 2009 forventes det, at antallet af afsonere i gennemsnit vil udgøre 2.317 indsatte. Frem til medio juni har antallet af afsonere i 2009 ligget knap 2 pct. under det forventede belæg af afsonere, men det forventes, at belægget af afsonere vil være stigende i 2. halvdel

af 2009 som følge af den føromtalte øgede afvikling af ophobede straffesager.

Varetægtsbelægget har i de seneste år været usædvanligt højt, hvilket frem til 2009 hovedsagelig har skyldtes en øget gennemsnitlig opholdstid i varetægt. Stigningen i varetægtsbelægget har således ikke samlet set medført et øget belægsbehov, fordi en større andel af den idømte strafmasse er udstået i forbindelse med forudgående ophold i varetægt, men det har medført et tiltagende pres på arresthussektoren. I den forløbne del af 2009 har varetægtsbelægget nået et foreløbigt toppunkt inden for nyere tid med ca. 1300 arrestanter, og modsat de seneste år skyldes det høje varetægtsbelæg nu i mindre grad øgede opholdstider. Der kan således nu også konstateres et stigende antal indsættelser i varetægt, hvilket på lidt længere sigt vil øge belægget af afsonere, dvs. fra 2010. Et fortsat højt varetægtsbelæg vil dog allerede i 2009 kunne medføre et markant øget pres på pladskapaciteten, samtidig med at belægget af afsonere som tidligere nævnt også forventes at være stigende i 2. halvdel af 2009.

Samlet set er det Kriminalforsorgens øjeblikkelige vurdering, at belægget af dømte i 2009 ikke vil afvige markant i forhold til belægsprognosens forventninger. Derimod vil et fortsat forhøjet varetægtsbelæg kunne medføre en problematisk pladssituation senere i 2009. På lidt længere sigt, hvilket vil sige fra ultimo 2009 og frem, kan det forventes, at belægget af dømte vil være stigende, dels som følge af en fortsat og formentlig forstærket påvirkning af afviklingen af ophobede sager i forbindelse med reformerne, dels som følge af det stigende antal indsættelser i varetægt i 2009 og dels som følge af de i 2009 gennemførte straffeskærpelser ved den såkaldte ”bandepakke” (lov nr. 501 af 12. juni 2009).

2. Det kan tilføjes, at Dansk Fængselsforbunds notat ikke indeholder oplysninger om strafniveauet i konkrete straffesager eller for bestemte forbrydelsestyper.

Med hensyn til straffene i sager om vold og voldtægt, som nævnes i den artikel, som omtales i spørgsmålet, bemærkes, at regeringen i 2002 tog initiativ til en skærpelse af straffene for bl.a. disse forbrydelser (lov nr. 380 af 6. juni 2002). Siden straffeskærpelserne har Rigsadvokaten fulgt udviklingen i retspraksis og har senest i en redegørelse fra sommeren 2007 på baggrund af en gennemgang af en række konkrete straffesager konkluderet, at domstolene gennemgående må anses for at have forhøjet straffene for overtrædelse af straffelovens voldsbestemmelser i §§ 244-

246 i overensstemmelse med de tilkendegivelser om straffniveauet, der blev udtrykt ved lovændringen i 2002. Rigsadvokaten har endvidere senest i en redegørelse fra sommeren 2008 slået fast, at domstolene i langt de fleste sager om voldtægt har fastsat forhøjede straffe i overensstemmelse med tilkendegivelserne i forarbejderne til strafskærpelsesloven, og at strafskærpelserne således må anses for gennemført i praksis.